

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 74 - No. 9 september 1972

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

Heeft U al besteld?

Onze jubileumaanbieding is:

HET GROTE BIJENBOEK

door R. P. Groenveld

niet voor f 28,50 maar voor **f 22,50**

Maar haast U dan wel

BIJENHUIS-WAGENINGEN

Telefoon 08370 - 12863 Giro 823276

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: G. v. d. Weert, Commissie van Redactie: W. Assink, H. G. Maagendans en Dr. E. van der Velde. De niet van redaktiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijtjes. Giro 84 68 01.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Het oude ambacht leeft nog! Onze fotograaf trof bij zijn omzwervingen over de heide bij Terlet een stand van — als hij goed geteld heeft — 91 korven aan, bijzonder goed verzorgd en vakkundig opgesteld tegen een perceel lage dennen met de vlieggaten op het oosten. Zij lijken zo van buiten gezien op de van stro gevlochten z.g. Twente-kast. Als de eigenaar zich tot het Bijenhuis wendt en liefst wat bijzonderheden over zijn stal meedeelt zijn voor hem enkele goede foto's van zijn stand beschikbaar.

Ons klankbord

Als dit nummer onder de ogen van onze lezers komt is het actieve bijenseizoen vrijwel ten einde. Voor zover de volken op een late dracht hebben gestaan zijn zij nu wel naar huis gehaald, immers als het enigszins mogelijk is willen we na een snelle controle op eventuele moerloosheid en nog aanwezige honing liefst voor 1 oktober hebben afgevoerd.

Er zijn nog enkele najaars-honing- en bijenmarkten waar de imkers elkaar treffen en de ervaringen van het afgelopen seizoen worden uitgewisseld — en dat seizoen heeft waarlijk stof tot praten genoeg opgeleverd — en gaan we dan de winterslaap in? Nee toch zeker. Dan is de tijd bij uitstek gekomen om eens wat aan de organisatie te sleutelen. En dat dit wel nuttig is blijkt telkens weer. Op organisatorisch gebied ontmoeten we de meest wonderlijke dingen.

Aan het feit dat de meeste afdelingsbesturen geen kennis geven aan het H.B. lid van hun groep wanneer en waar zij hun algemene ledenvergadering houden, zoals voorgeschreven is in art. 14 van het uniform afdelingsreglement, zijn wij al gewend. Wat dat betreft hebben wij het moede hoofd al in de schoot gelegd.

Het nare gevolg hiervan is dat het contact tussen afdeling en H.B. lid verloren gaat en de afdeling dus niet profiteert van het meerdere inzicht op organisatorisch terrein, dat dit H.B. lid uit hoofde van zijn functie in de vereniging nu eenmaal heeft.

Kwalijk wordt het als blijkt dat een bestuur soms niet eens weet wie zijn groeps-hoofdbestuurder is, dat ondanks het feit dat volgens art. 43 sub. 1 van het Huishoudelijk Reglement ieder jaar de volledige lijst van H.B.-leden in het jaarnummer van ons blad wordt gepubliceerd.

Anderszins is het natuurlijk voor een H.B. lid van een grote groep een onmogelijkheid elk winterseizoen alle algemene vergaderingen van de afdelingen in zijn groep bij te wonen, maar wat dat betreft kunnen partijen elkaar best vinden.

De praktijk leert dat de op gezette tijden gehouden groepsvergaderingen over het algemeen matig tot slecht worden bezocht. Bovendien zijn dat bijeenkomsten van afd. besturen met het groeps-H.B.lid en komen de afdelingsleden daaraan nagenoeg niet te pas.

Toch is het belangrijk dat ook de leden eens in een gezellige en vertrouwelijke sfeer met dat H.B.-lid in contact komen. Als over en weer het gevoel ontstaat van „wij kennen elkaar” is het gemakkelijker om bij moeilijkheden of onduidelijkheden even de telefoon te pakken. H.B.-leden zijn imkers met u en geen in hoogheid gezeten figuren die zich van uw noden niets aantrekken. Maar uiteindelijk kunnen zij voor een onoplosbaar probleem ook geen oplossing geven. De taak van een H.B.-lid is in feite tweeledig. Enerzijds vertegenwoordigt hij zijn groep in het H.B. en zal hij daarin de meningen, zoals die in zijn groep leven naar voren dienen te brengen — ook als hij het persoonlijk daarmee niet eens is — anderzijds zal hij naar vermogen de afdelingen moeten helpen en bijstaan. Maar het initiatief daartoe dient wel van de afdelingen uit te gaan. Ongevraagd aangeboden diensten zijn zelden welkom en als de goedbedoelde poging dan nog wordt aanvaard als een soort van bevoogding is van een versteviging van de onderlinge band natuurlijk helemaal geen sprake.

Daarom, voor zover u dat nog niet deed, nodig uw vertegenwoordiger in het Hoofdbestuur eens uit op een afdelingsvergadering. Daar praat het wat gemakkelijker en gemoedelijker. U kunt zich daar laten voorlichten over alles wat niet duidelijk mocht zijn. Er blijken soms misverstanden te bestaan die in een gesprek van enkele minuten volledig uit de weg kunnen worden geruimd. Bovendien kunt u daaraan nog een technisch bijenpraatje verbinden, want praktisch alle H.B. leden zijn doorgewinterde imkers.

En ten slotte: Het seizoen om wat meer te lezen is in aantocht en **wij zijn nog steeds van mening dat een rechtgeaard imker zijn vakblad dient te bewaren en in te binden.**

Ramendraden van fietsspaken

Hierbij de uitslag van mijn proeven met zes en drie fietsspaken. Geen enkele darrencel en bijna niet te onderscheiden van een gedraad raam.

De professor had nogal moeite met het inkorten van de spaken. Ziehier mijn methode: U neemt de spaak tussen de nijptang, plaatst deze op een harde ondergrond van beton, ijzer of steen, houdt hem stevig in uw hand, geef een flinke tik, desnoods twee, op de kop van de nijptang, en het karwei is geklaard, eenvoudig, vlug en gemakkelijk.

In ons klankbord blz. 76 wordt aangeraden, om de buitenste spaken iets dichtër bij de zijlatten te plaatsen, dat had ik ook al gedaan, doch het helpt niets. De kunstraat trekt om de één of andere reden bij het uitbouwen buiten het zijlatje. Ik voorkom dit nu, door twee klemmetjes te plaatsen aan de binnenkant van de zijlatten, één op 2 cm, en de andere op ± 8 cm. van de onderlat. Zij die geen zaagspleet gebruiken moeten er minstens 3 plaatsen.

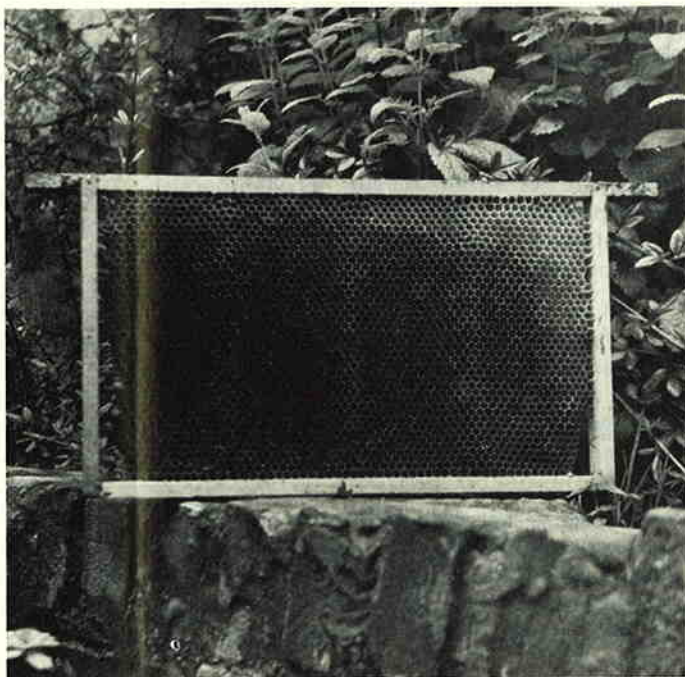
Deze klemmetjes maak ik van stripjes theelood, waarmee de winkelier tegenwoordig vele zakjes afsluit.

Het kleinste uiteinde daarvan vouwt u naar binnen, en wat er overblijft knipt u in twee gelijke delen. Vóór dat u de kunstraat plaatst in het raampje, spijkert u deze stukjes thee-lood met een sigarenkist-spijkertje horizontaal in het midden van de breedte van het zijlatje op de aangegeven afstanden. Vervolgens zet u de kunstraat in en vouwt dan de strookjes thee-lood tegen de kunstraat.

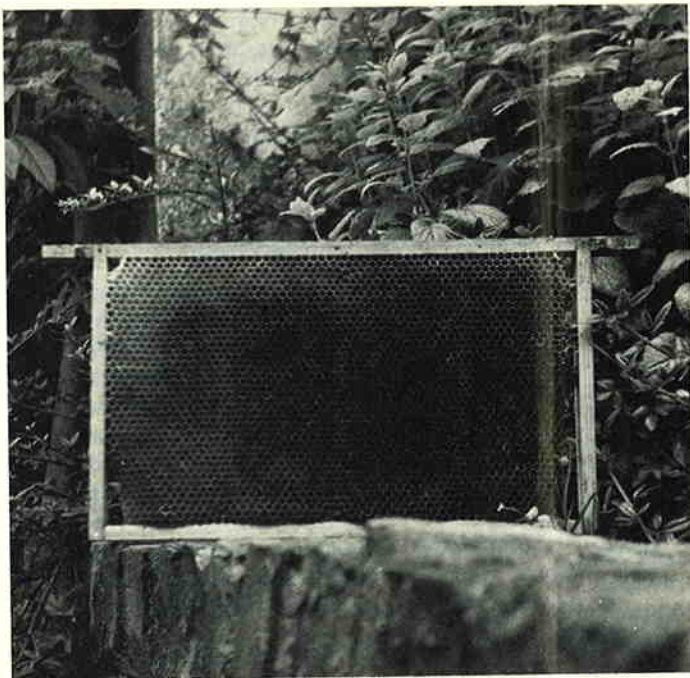
Ook heb ik proeven genomen met 3 spijlen. De ene kant van de kunstraat wordt dan onberispelijk uitgebouw. Om de kunstraat tegen de spijlen te houden, druk ik deze enigszins in de kunstraat.

De gaatjes in de onderlat $2\frac{1}{2}$ mm. boren. Wel moet u deze gaatjes zo zuiver mogelijk op één lijn boren en één mm. uit de middenlijn. Aan de breedste kant komt dan de kunstraat te hangen. Uit één en ander hebt u al begrepen, dat ik de zaagspleet gebruik. De dunste spaken zijn volgens de rijwielhersteller 2 mm. Bij dubbele spaken moet u dus een gat boren van 5 mm.

Deze spijlen kosten mij 10 cent per stuk. Twee broedbakken per volk kost dus 12 gulden. Er is

Raam v. d. Heer Scherrenburg aan beiden zijden gefotografeerd.

natuurlijk niemand, die dat zal doen. Het bijenhuis zal hier aan te pas moeten komen. We hebben ook geen duurbewerkte fietsspaak nodig om daar een stukje af te knippen.

Het gaat om een stukje draad van 22 cm. en dan van dezelfde dikte en kwaliteit als die fietsspaak.

En wat zal dat gaan kosten? Het eerste jaar is het geen mooi gezicht, maar 50% van het pro-

bleem heb ik al opgelost, alsook van de spijlenkosten.

Hopende vele proefnemers enkele goede tips te hebben gegeven, verblijf ik met imkersgroeten,

J. C. v. Scherrenburg,
Renkum.

EEN PLEIDOOI VOOR DE NEDERLANDSE HONINGBIJ

In de meeste afleveringen van ons Maandschrift voor de Bijenteelt worden wij tegenwoordig geconfronteerd met artikelen van propagandisten voor de Carnica-bij. Het spijt mij dat in deze stukjes soms passages zijn opgenomen, waarin in geringschattende termen over onze inheemse bij wordt gesproken. Het is beslist geen onuitvoerbaar opgave om ook voor de Carnica's en deszelfs bezitters een paar kleinerende woorden te verzinnen. Ik wil dit echter nalaten, om een — blijkbaar reeds bestaande — controverse niet onnodig te verscherpen. In plaats hiervan wil ik een lans breken voor onze gewone Nederlandse bij.

Onze inheemse bij is, helaas, inderdaad sterk gebastaardeerd. Dit is echter niet de schuld van de bij, maar van vorige generaties imkers, die hun teleurstellende bedrijfsresultaten meenden te kunnen verbeteren door het importeren van vreemde koninginnen, een bezigheid die — voor zover mij bekend — niet tot de gewenste resultaten heeft geleid. Voorts werden bij de korventeelt in vroeger eeuwen steeds de beste volken afgeslacht. Dit moge voor de imkers uit die tijden een aanvaardbare methode zijn geweest; in genetisch opzicht echter, spande men hiermee het paard achter de wagen. De beste volken werden immers voor nateelt uitgescha-

keld; een handelwijze die eerder tot lagere dan tot hogere honing- en wasopbrengsten moest leiden.

Onze bij verdient alle lof dat zij dit wanbeheer zo goed heeft weten te doorstaan. Wellicht heeft hierbij de omstandigheid een rol gespeeld, dat Nederland zijn nationale honingbij indertijd nog voldoende drachtgebied en nestgelegenheid kon bieden om zich ook in het wild te kunnen handhaven, waar de natuur een andere selectie toepaste.

De propaganda voor de Carnica beperkt zich in de regel tot beweringen. Objectief vastgestelde vergelijkende cijfers over honingproduktie enz. ontbreken steeds. Men kan echter van tevoren reeds stellen dat in een stam, waarin inteelt en selectie ten aanzien van bijvoorbeeld de honingopbrengst heeft plaatsgehad, de gemiddelde honingopbrengst zal zijn gestegen, terwijl de variabiliteit zal zijn verminderd. Men behoeft zich echter niet te verwonderen als topprestaties worden geleverd door een volk dat niet tot de geselecteerde stam behoort. Naar ik mij meen te herinneren zijn indertijd op de Ambrosius hoeve de honingopbrengsten van een aantal Carnica- en een aantal zwarte volken met elkaar vergeleken en waren de resultaten van deze vergelijking in overeenstemming met de bovengestelde gedachtengang. Ik heb de betreffende gegevens echter — ondanks vrij intensief zoeken — niet in een der oudere jaargangen van het Groentje kunnen terugvinden.

Men kan de hedendaagse bijenteelt in Nederland in beginsel vanuit twee tegenovergestelde standpunten benaderen :

1e. Vanuit het standpunt van de economie.

2e. Vanuit het standpunt van het natuurbehoud.

Vanuit economisch standpunt dient men te streven naar een bij, die de hoogst mogelijke opbrengsten aan honing en/of was geeft met zo weinig mogelijk kosten en moeite.

Vanuit natuurbeschermingsstandpunt dient men te streven naar handhaving van onze inheemse bij in de vorm waarin zij zich in evenwicht met haar natuurlijk milieu in het wild ontwikkeld heeft. Door de sterke toeneming van het aantal inwoners in ons land en de toeneming van de menselijke activiteit op het gebied van industrie en landbouw is gedurende de laatste eeuw het natuurlijk milieu in toenemende mate geweld aangedaan. Het gevolg hiervan is, dat vele soorten planten en dieren thans in hun bestaansmogelijkheden worden bedreigd; verscheidene zijn reeds uit ons land verdwenen of zullen binnenkort — als geen beschermende maatregelen hiertegen worden genomen — uit ons land verdwenen zijn. Tot de bedreigde soorten behoort

in principe ook onze honingbij. Indien er in Nederland geen imkers waren geweest, zou zij vermoedelijk reeds niet meer in ons land voorkomen. Uit het oogpunt van natuurbehoud dient onze inheemse bij in al haar variabiliteit in stand gehouden te worden. Het is waarschijnlijk juist deze variabiliteit geweest, die haar vroeger in staat heeft gesteld zich in ons wisselvallig klimaatstype te kunnen handhaven.

Er zullen in ons land slechts weinig imkers zijn, die zich eenzijdig of op het economische of op het natuurbeschermingsstandpunt stellen. De meesten van ons bedrijven de imkerij als liefhebberij. Men heeft ongetwijfeld begrip voor het belang van natuurbescherming, doch haalt van zijn bijen liever een flinke honingoogst dan een kleine. Voor degenen waarvoor de bijenteelt de voornaamste bron van inkomsten is weegt het economische standpunt natuurlijk zwaarder; ook hier mag men echter begrip verwachten voor het belang van natuurbescherming.

De Nederlandse bij kan als volgt worden gekarakteriseerd :

1. Het is een bij die vrijwel alleen door wanbeheer ziek is te krijgen.
2. Zij verzegelt haar raten prachtig wit.
3. De zwerm drift is zeer variabel.
4. De broednestontwikkeling is zeer variabel.
5. De haal drift is zeer variabel.
6. De steeklust is eveneens variabel.

De eerstgenoemde twee „vastliggende” eigenschappen zijn zonder meer gunstig. Het hierop volgende „variabele” assortiment biedt een uitstekende uitgangsstelling voor het fokken van een of meer bijenstammen die voor de in Nederland in stand gehouden Carnica-stam niet behoeven onder te doen, ja, deze mogelijk op sommige punten zullen kunnen overtreffen.

Bij iedere ingeteelde stam bestaat — vooral wanneer een zekere selectiedruk wordt gehandhaafd — het gevaar dat de stam na verloop van tijd steeds minder aan de gestelde eisen gaat voldoen. Ziekten kunnen hun intrede doen, terwijl op de duur voortplanting en produktiviteit te wensen overlaten. In dit geval kan men voor de noodzaak komen te staan een nieuwe stam met de gewenste eigenschappen te fokken, waarvoor men weer opnieuw een beroep op het oorspronkelijke variabele materiaal zal moeten kunnen doen. Behalve om redenen van natuurbehoud is het in stand houden van het oorspronkelijke variabele ras dus ook om economische redenen van belang.

Onze Carnica-vrienden hebben ongetwijfeld veel voor hun liefhebberij over, getuige de instandhouding van hun bevruchtungsstation op

Schiermonnikoog. Zij slaan zich echter op de borst voor de prestaties van een bij, die **zij** niet gefokt hebben. Daarbij komt, dat zij opnieuw meewerken aan een verdere bastaardering van onze inheemse bij. Het ware dan ook beter geweest, als zij hun energie hadden besteed aan het fokken van een Nederlandse-bijenstam met de door hen begeerde bedrijfseigenschappen in plaats van opnieuw tot het importeren van vreemd materiaal over te gaan.

Het op wetenschappelijk verantwoorde wijze uitvoeren van een inteelt- en selectieprogramma

is ongetwijfeld een tijdrovende en dure aangelegenheid, doch geenszins onmogelijk. Een imker met een bijenstand van redelijke grootte kan echter, alleen al door voort te telen van zijn beste volken, reeds heel wat bereiken. Een vingervijzing, dat dit vele jaren geleden aan sommigen al lukte, vinden wij in het bekende boekje „koninginneteelt” van S. Frankenhuis (Uitgave Fa. v. d. Broek en Adolfs, Enschede — Haaksbergen, 1937).

R. S. Kaltoven, Ugchelen.

De betekenis van het bos voor de bijenteelt

ir. J. J. Pettinga
R. B. C. Tilburg

Dit was het onderwerp van de imkersdag, die op zondag 16 april j.l. werd gehouden te Osnabrück, ter gelegenheid van de jaarvergadering van het „Landesverband der Imker Weser-Ems” en het 110-jarig bestaan van de imkersvereniging te Osnabrück.

Ook in Noordwest-Duitsland maakt men zich zorgen over het verdwijnen van vele drachtplanten en daardoor van drachtmogelijkheden, vooral in gebieden met een intensieve cultuur. Daarom wijst men op de wilde flora in en aan de rand van de bossen en aan de grote opbrengsten van bladhoning van de imkers in Zuid-Duitsland.

Is dat laatste ook mogelijk in onze streken? Volgens de sprekers en de imkers in de omgeving van Osnabrück wel!

Bovendien wordt de honing, afkomstig van de honingdauw op naalden en bladeren („Tannenhonig”, „Tanhonig”, „Waldhonig”) in Duitsland door de consument zeer gewaardeerd, ook in de prijs!

Mierenteelt

Prof. Gösswald uit Würzburg zette in een lezing met veel dia's op duidelijke wijze uiteen, hoe door het beschermen van de nesten van bepaalde mieren, in het bijzonder van de kleine rode bosmier (*Formia polycetena* For.) enkele soorten blad- en schildluizen op de bomen in de actieradius van deze nesten beschermd worden tegen parasieten. De afgescheiden hoeveelheid honingdauw kan zo groot worden, dat het voor de honingbijen de moeite loont, deze te verzamelen. De bosbezitter is hier ook mee gebaat, omdat het voordeel van het opruimen van schadelijke insecten door de mieren vele malen groter is dan het nadeel van het zuigen van plantensappen door de luizen. Deze luizen zuigen een veel grotere hoeveelheid plantensap uit de bomen, dan ze voor zichzelf nodig hebben. Het „Overschot” wordt door de luizen afgescheiden en komt als een kleverige suikerstroop op de bladeren en naalden terecht. Door de ontwikkeling van bepaalde schimmels in deze stroop wordt ze nog zwart gekleurd ook („roetdauw”).

Het uitgangspunt van Prof. Gösswald, die hoogleraar is in de toegepaste dierkunde, is niet zozeer de imkers te gerieven, maar om het optreden van insectenplagen in bossen te voorkomen zonder het gebruik van giftige middelen met behulp van vele mensen en dure machines.

Terwille van het „nevenvoordeel" wordt hij bij het uitdragen van zijn boodschap krachtig gesteund door vele Duitse imkers. Een groot aantal onder hen heeft in Würzburg een korte cursus gevolgd, waar theorie en praktijk van het beschermen en vermeederen van mieren nesten worden geïnstrueerd.

Excursie

Tijdens een middagexcursie naar een bosgebied ten noorden van Osnabrück (Steinberg bij Rulle) zagen we één en ander in de praktijk. Door leden van een jeugdnatuurwacht („Waldjugend") worden over de mieren nesten raamwerken van dunne stammetjes gebouwd; hierover wordt zeer grofmazig en goedkoop nylongaas aangebracht, zodat de nesten onbereikbaar worden voor de spechten.

Aan de kleine rode bosmier geeft men de voorkeur, omdat deze dochternesten maakt en daarmee in goede verstandhouding blijft leven. Indien men bepaalde voorzorgen neemt, kan men ook kunstmatig „afleggers" van deze nesten maken.

Het was opvallend om te zien, hoe snel de omvang van de nesten en het aantal dochternesten toeneemt, nadat de mieren nesten onder bescherming van het nylongaas zijn gebracht.

„Waldtracht"

Dr. Kaeser, directeur van het Instituut voor Bijenteelt van de deelstaat Niedersachsen te Celle, gaf een groot aantal praktische tips voor de dracht op de honingdauw (de z.g. „Waldtracht").

Ten aanzien van het verdwijnen van allerlei drachtplanten merkte hij zeer terecht op, dat men niet op de lanbouwer moet schelden, maar zelf maatregelen moet nemen! Zo legde hij de nadruk op een verspreide opstelling van de bijenvolken in het bos (maximaal 5 volken bij elkaar!), het richten van de vliegopeningen op het zuidoosten, op schaduw in de namiddag en op de aanwezigheid van water in de omgeving.

Om honingdauw te kunnen verzamelen, heeft het bijenvolk water nodig!

Bij goede dracht is er na 14 dagen geen open broed meer en werkt deze dracht zwermverhinderend! Staan de volken op het koolzaad op de grens van zand en klei, dan zullen de vliegbijen, als ze de kans krijgen, zelfs dan nog honingdauw verzamelen!

Een probleem bij de opstelling van bijenvolken in de bossen vormen de mieren, die ook in bijenkasten proberen binnen te dringen, vooral bij nat weer. Dr. Kaeser gaf het advies, de poten van de kasten (of de onderstand) in te smeren met een oplossing van kruidnagelolie in spiritus (1 op 1).

Tijdens de reeds genoemde excursie zagen we ook deze aanwijzingen gedemonstreerd in de wijze van opstelling van de bijenvolken in de bossen. De bijenvolken staan er permanent en leveren volgens de excursieleiders bevredigende opbrengsten aan honing.

De lezing van Forstamtmann Rüppertshofen uit Mölln bij Lübeck over „bos, bijenteelt en milieubescherming" moest helaas vervallen, omdat deze enthousiaste idealist kort tevoren getroffen was door een hartaanval.

Belangstelling

De belangstelling voor deze imkersdag, ook uit andere deelstaten, was zeer groot. Het bezoek uit Nederland (3 imkers uit Oldenzaal en de schrijver) werd zeer op prijs gesteld.

Literatuur over „mierenteelt"

Merkblätter zur Waldhygiene von Prof. Gösswald:

nr. 3 - Über den Schutz von Nestern der Waldameisen. DM 2.—.

nr. 4 - Waldameisen-Vermehrung durch Bildung von Ablegern. DM 4.50.

Te bestellen bij de Duitse Imkersbond, p/a Delta-Verlag, 5300 Bonn-Bad Godesberg, Postfach 182.

UIT DE JAAGKIEPS

Wilgekatjes bloeien in augustus !

In het maartnummer 1972 van GKZ deelt Dr. H. Lattke van het Forschungsstation für Forstpflanzenzüchtung in Graupa (Oost Duitsland) mee, dat de wilg *Salix triandra semperflorens* nu door de officiële instanties erkend en toegelaten is en dat ze onder de naam „Continua 70” verkocht wordt. Vijftig planten kosten ongeveer 30 Mark en honderd stekken ongeveer 4,50 Mark. We vertrouwen dat Ambrosiushoeve deze wilg straks wel zal hebben (of ze misschien al heeft) en dat de stekken na enige jaren alom in ons land in de grond gestoken zullen worden . . . als *lr.* Mommers deze wilg tenminste waardevol acht. Bij de mededeling van Dr. Lattke zagen we een foto van bijen op stuifmeelkatjes en het bijschrift luidt: de bijen dartelen in augustus op de katjes van *Salix triandra*, die ook reeds in april de bijen voedsel bood.

Het woord „semperflorens” in de naam van deze wilg wijst er al op, dat het een „doorbloeiende” soort is. Stuifmeel is in de winter en het voorjaar erg belangrijk; stuifmeelgebrek geeft in die periode veel narigheid en het zou heerlijk zijn als onze bijen vóór de winter nog eens flink op de wilgekatjes tekeer konden gaan.

Over vrouwelijke exemplaren van deze wilg wordt in het artikel niet gesproken. Uw rubriekschrijver kreeg eens van een imker uit Wolvega een potje (in het voorjaar gewonnen en geslingerde) wilgehoning. We vragen ons af of de wilg van Dr. Lattke ook mogelijkheden biedt voor een honinggoest en niet alleen voor een stuifmeeldracht in augustus ?

Hoe overwinteren ?

L. M. Thake schreef in Scottish april '71 dat hij al een halve eeuw lang met bijen heeft geëxperimenteerd. In het algemeen heeft hij de beste resultaten gehad met inwintering op één broedkamer, doordat de aldus overwinterde volken zich in het voorjaar sneller schenen te ontwikkelen. In het voorjaar moet men dan echter wel de voedselvoorraad in de gaten houden.

De op twee bakken overwinterde volken vragen, wat de voedselvoorraad betreft, minder aandacht.

In het (zeer vochtig!) westen van Schotland past men met succes de overwintering op twee broedkamers toe, zegt Thake, maar in iedere broedkamer beperkt men dan de ruimte tot zeven of acht ramen. In het vochtige klimaat bevordert dit een droge overwintering.

Veel imkers overwinteren hun volken op een broedbak en een honingkamer, maar de honingkamer plaatst men dan onder de broedbak. Het volk zit dan gedurende de winter droger en rustiger. In het voorjaar kan men de onderbak verwijderen. Die is dan toch niet meer in gebruik en de voorjaarsontwikkeling gaat sneller op één bak.

In ADIZ april 1971 echter liet Dr. Böttcher, directeur van het bijeninstituut te Erlangen, een veel positiever geluid horen. Hij zegt: Houd uw volken in juli, na het slingeren van de zomerhoning, op een dubbele broedkamer en beperk de ruimte daarin tot zeven ramen. Begin direct te voeren, de eerste keren met flinke hoeveelheden en daarna drijfvoer. Eind augustus of begin september moeten de volken hun wintervoorraad hebben opgeborgen. De aldus behandelde volken gaan twee of driemaal zo sterk de winter in dan volken, die men op één bak overwintert !

Suiker slecht voor uw hart

Suiker is de laatste kandidaat voor de lijst van oorzaken van hartkwalen, zegt het Research Institute of America Inc. Na het gebruik van verzadigde vetten, roken en te weinig lichaamsbeweging, die er allemaal van verdacht worden bij te dragen tot het slecht functioneren van het hart, voegt nieuw bewijsmateriaal het gebruik van suiker aan die lijst van boosdoeners toe.

Als u één ounce (= 28 gram) suiker per dag eet, hebt u vijfmaal zoveel kans op hartkwalen, dan wanneer u maar een half ounce (= 14 gram) suiker per dag gebruikt, zegt een van de geschriften. Het aldus aangevallen voedingsmiddel is sucrose, dus gewone witte suiker. Klaarblijkelijk worden natuurlijke suikers, zoals druivensuiker en vruchtensuiker, veel gemakkelijker door onze menselijke spijsverteringsorganen opgenomen en zij veroorzaken geen hartbezwaren.

Deze twee natuurlijke suikers komen zowel in fruit als in honing voor.

De uitspraken ten nadele van de suiker berus-

ten op een hoeveelheid statistisch studiemateriaal en op historisch onderzoek, verricht door onderzoekers van de universiteit van Londen en anderen. Deze onderzoeken wijzen uit, dat er een zeker verband bestaat tussen het suikergebruik en het vóórkomen van hartaandoeningen bij Westerse volken zowel als bij Israëli, Yemenieten en Oostafrikaanse stammen. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld is sedert het jaar 1900 de hoeveelheid suiker, die de mens gebruikt, verdubbeld en hartinfarkten komen eveneens dubbel zo vaak voor als in 1900. Het gebruik van verzadigde vetten, dat óók een verhoogde kans op hartkwalen zou geven, is echter sedert 1900 afgenomen! Natuurlijk zien niet alle deskundigen het gevaar van suikerverbruik.

Sommigen menen, dat het verband tussen hartkwalen en het gebruik van suiker toevallig is, maar de aanwijzingen zijn net zo geloofwaardig als het verband tussen hartkwalen en verzadigde vetten.

Medische commissies in Finland en Zweden nemen het suikergevaar ernstig en zij hebben iedereen aanbevolen minder suiker te gebruiken.

En Dr. Jean Mayer, de voedingsdeskundige van de Harvard universiteit, die ook president Nixon adviseert, heeft de president aangeraden zowel minder verzadigde vetten als minder suiker te gebruiken.

Dat alles stond in Gleanings april '71.

Jack Happ verwijst naar het bovenstaande en hij schrijft: De mens **schreeuwt** nu om natuurlijke produkten. Het publiek hongert naar onvervalste, niet verontreinigde, niet synthetische voeding. Honing is het enige zoetmiddel, dat aan die eis voldoet en daaraan moeten we bekendheid geven zo goed als we kunnen. Honing is niet alleen een zuiver voedsel, het is nu wel bewezen, dat het heilzaam voor het lichaam is.

Zie daarvoor naar wat boven over natuurlijke suikers gezegd is.

Als deze boodschap verkondigd werd alleen maar in de Verenigde Staten, zou er niet voldoende honing geproduceerd kunnen worden om aan de vraag te kunnen voldoen. Ik kan er niet genoeg nadruk op leggen, hoe belangrijk het is geen onjuiste argumenten te gebruiken om de verkoop van honing te bevorderen. Vertel alleen maar wat honing werkelijk is: een zuiver natuurlijk zoetmiddel en een zeer gezond en voedzaam voedsel.

In Imkerfreund september '71 lazen we uit Duitsland het volgende waarschuwendende woord:

Suiker en zetmeel zijn koolhydraten, waar ons menselijk organisme niet zonder kan leven. Ter-

wijl echter het zetmeel steeds samen met eiwit, vitaminen en mineralen in onze voedingsmiddelen voorkomt, verschaft de kristalsuiker ons lichaam alleen maar „lege calorieën". Dat wil zeggen: suiker bevat alleen maar verbrandingswaarde en geen andere belangrijke voedingsstoffen. Professor Kühnau, een van de leidende mannen op het gebied van de voedingswetenschappen in de Bondsrepubliek, wijst in het tijdschrift „Therapie der Gegenwart" op de gevaren, die het verhoogde gebruik van suiker oproept. Overal in de westelijke wereld is het gebruik van zetmeelhoudende voedingsmiddelen (graan, brood, aardappelen) in de laatste tweehonderd jaar met meer dan de helft verminderd, terwijl in hetzelfde tijdvak het gebruik van kristalsuiker vertienvoudigd is. Professor Kühnau beveelt ons aan om het gebruik van suiker te beperken tot 10 procent van de totaal benodigde calorieën, dus tot 60 gram per persoon per dag. De rest van de benodigde koolhydraten moet worden gedekt door zetmeelhoudend voedsel, vooral aardappelen en graan. Ter rechtvaardiging van zijn advies wijst ook hij erop, dat bevoegde Engelse voedingsfysiologen het hoge suikerverbruik verantwoordelijk stellen voor een hele reeks beschavingsziekten, in de eerste plaats voor hartkransslagaderverkalking, hartinfarkt, suikerziekte, de verhoging van de cholestrolspiegel van het bloed en het tandbederf. Andere voedingsdeskundigen berichten, dat bij volkeren die weinig kristalsuiker gebruiken deze ziekten weinig of in het geheel niet voorkomen.

Behalve hun gehalte aan eiwit, vitaminen en mineralen hebben zetmeelhoudende voedingsstoffen het voordeel, dat het zetmeel in het lichaam zeer langzaam wordt omgezet in druivensuiker, waaraan zenuwen, hersenen en spieren dringend behoefte hebben. Door deze langzame opname wordt de druivensuiker volledig benut.

Gewone suiker wordt echter snel door de darm in het bloed opgenomen en overstroomt het organisme, dat de overtollige suiker omzet in vet. Daarom maken suiker en alle met gewone suiker gezoete spijzen ons dik.

(Om misverstand te voorkomen: **bijen** gebruiken **niet** meer suiker dan ze nodig hebben en wat ze verder nodig hebben zit in het stuifmeel!)

We voegen hier nog een opmerking van de redactie van Blaue december '71 toe: Evenals de mensen hebben de bijen een veelzijdige voeding nodig. Daarom mogen we onze bijen bij de laatste honinggoogst van het jaar niet hun gehele honingvoorraad afnemen. De bijensuiker dient niet ter **vervanging** van de natuurlijke honing- en stuifmeelvoorraad, maar ter **aanvulling** daarvan.

BEGINNERSRUBRIEK

Mag ook door meer gevorderden worden gelezen

Het bijenjaar spoedt ten einde. Als het even kan moet voor 1 oktober het wintervoer zijn opgenomen en verwerkt d.w.z. verzegeld. Er zijn in de loop van de jaren geweldige theorieën verkondigd hoe precies de verhouding tussen suiker en water moet zijn, of de oplossing met warm water moest worden aangemaakt dan wel gekookt en op welke wijze — eerst langzaam en daarna snel of niet — moest worden gevoerd. Mening van rubriekschrijver: Het maakt niets uit. Laat u, waarde beginner niet meeslepen in de theorie van die imkers van voorbije jaren, die van de bijenhouderij een wetenschap maakten die zij met hun menselijk verstand beredeneerden, zonder daarbij voldoende reken-schap te houden met de voorbeelden die de natuur hun zo duidelijk voor ogen stelt. De nectar, zoals die door de natuur de bijen wordt geboden is heel verschillend van suikergehalte en uit mijn eigen waarnemingen met een volk op een weegschaal blijkt dat bij felle dracht een gewichtstoename van 5 kg. in twee dagen helemaal geen bijzonderheid is. Waarmee uw rubriekschrijver maar wil zeggen, dat de bijen ook 5 liter suikeroplossing in een paar dagen moeten kunnen verwerken en dat daarbij enige schommeling in het suikerpercentage van weinig belang kan zijn. We maken dus van dat voeren helemaal geen probleem en proberen alleen de suiker er zo vroeg mogelijk in te krijgen. We gebruiken liefst de onovertroffen plastic voeremmers, vullen deze tot ongeveer 5 cm. onder de rand met suiker, gieten hem daarna nagenoeg vol met koud water, even doorroeren, deksel erop en omgekeerd op het voergat in de dekplank zetten. Het enige waarop gelet moet worden is dat de rand van de emmer en de binnenrand van de deksel schoon zijn en er geen gemorste suiker op is vastgekleefd, want dan hebben we kans op lekkage. Het bij de emmer geleverde roostertje niet gebruiken. Dat werkt teveel belemmerend. Als er teveel bijen uit het voergat komen legt u er maar even een karbollapje op of blaast er wat rook over. U kunt er ook een stukje hard board opleggen en dat met de rand van de voeremmer wegschuiven. Het verdient aanbeveling de voeremmer boven een andere emmer om te keren. Er loopt bij het keren altijd wat suikerwater uit, wat dan niet verloren gaat. Keert u de emmer boven de kast dan loopt dat op de dekplank en als u dat dan niet opneemt met een doek of spons is de mogelijkheid van roverij niet denkbeeldig. Het lokt ook een massa wespen aan die in deze tijd van het jaar het talrijkst zijn en doordat zij proberen

het vlieggaat binnen te komen de volken veront-rusten. Hoewel de wespen ook hun plaats in het natuurlijk bestel hebben kunnen zij dan zo hinderlijk zijn dat we er iets tegen moeten doen. Het beste is tussen de kasten een paar flessen te zetten, bierflesjes b.v. half gevuld met water met een scheutje limonadesiroop. De wespen kruipen in de flesjes maar kunnen de weg terug niet meer vinden en vallen ten slotte in de vloeistof. De bijen tonen voor deze z.g. wespenvallen helemaal geen interesse.

Toch wil ik u uit een oogpunt van objectiviteit de laatste visie op het afvoeren niet onthouden. Was het voorheen zo dat men langzaam aan met kleine porties voer begon om een late broedaanzet te bevorderen en de moer aan de leg te houden, om tegen de tijd dat het kouder begon te worden snel af te voeren, thans is de opvatting dat het beter is direct met grote hoeveelheden geconcentreerd voer te voeren en dan desnoods tegen het einde wat kleine porties te geven, dus als het ware met het z.g. drijfvoeren te eindigen in plaats van ermee te beginnen. De gedachte die er aan ten grondslag ligt is dat we de zomerbijen zo snel mogelijk kwijt moeten. De lichamelijke samenstelling van overwinterende bijen is wat anders dan die van de zomerbijen, ze hebben wat meer vetbolletjes wat ze beter tegen de winter bestand maakt. Geven we nu direct grote hoeveelheden suikeroplossing dan bootsen we daarmee een zware late dracht na en moeten de bijen hard werken om deze te verwerken, waardoor zij eerder „op” zijn en dus niet mee de winter ingaan. We moeten er daarbij wel rekening mee houden dat er in het broednest ruimte moet blijven voor de aanzet van het broed dat de winterbijen moet leveren. Is het broednest te klein dan zal alles vol suiker worden gestopt en er geen ruimte genoeg zijn voor de moer om te leggen. Ergo overwinteren minstens op een broed- en een honingkamer, waarbij het er niet zoveel toe doet of de honingkamer onder of boven staat, als u de braamraat die de bijen tussen de onder- en bovenlatten van de ramen bouwen maar niet verbreekt, want dan kan de wintertros zich niet over deze scheiding verplaatsen en loopt u kans dat het volk verhongert. En niet krenterig zijn met de suiker. Geeft u te weinig en gaat het volk te gronde dan is u niet alleen het volk kwijt maar ook de daarin gevoerde suiker is verspild — geeft u mondjesmaat, dan komt u met zwakke volken de winter uit en kunt u de voorjaarsdracht wel afschrijven. „Sterke volken” moet uw advies zijn en dat oplappen van die achterblijvertjes is om een hedendaagse kreet te gebruiken „goed waardeloos”. Maar ook een op zich goed volk wat niet voldoende voer „boven de kop” heeft ontwikkelt zich niet en werkt niet.

(wordt vervolgd)

OFFICIELE MEDEDELINGEN

De volgende nieuwe leden kwamen onze gelederen versterken. Dat zij van harte welkom zijn behoeft geen nader betoog.

Voorschoten: E. de Ruiter, Leiden.
Drachten: B. Klaver, Beetsterzwaag.
Drachten: K. P. de Bruijn, Frederiksoord.
Roodkerk: B. de Jong, Leeuwarden.
Zaandam: H. Klaver, Zaandam.
De Ham: T. S. Jellema, Haren-Paterswolde.
Kerkwijk: A. J. van Wijnen, Kerkwijk.
Heerde: J. Eilander, Heerde.
Heerde: A. Hottinga, Vochten.
Bilthoven: Mevr. S. E. Ch. Oranje-de Neve, Bilthoven.
Ruinen: H. Noordhuis, Ruinen.
Enschede: B. J. Witbreuk, Enschede.
Rotterdam: W. W. Broeder, Rotterdam.
Zuidwolde: J. Nijwenning, De Wijk.
Oosternieland: E. A. Dieruff, Uithuizen.
Oostvoorne: T. v. d. Blik, Brielle.
Dieren: J. W. Hoetink, Spankeren.
Appingedam: A. Nugteren, Delftzijl.

Verspreide Leden.

Nakuru Kenya: B. J. H. Mensink.

Nat. Refr. Libr. of Science and Invention - Engeland.

en kennen ook de accuratesse waarmee hij zijn werk op het bevruchtungsstation deed.

De Koninginneteeltcommissie meende dit het beste te waarderen door de medaille van verdienste van onze vereniging aan de heer Kruijer uit te reiken.

En zo togen juist voor het seizoen op Schiermonnikoog begon onze Algemeen Voorzitter en de voorzitter van de Koninginneteeltcommissie naar het eiland om zich van dit werk te kwijten.

Na een reis van ongeveer 4 uur stapten zij aan de Middenstreek uit de bus. De heer Kruijer en zijn vrouw zaten reeds te wachten bij de geurende koffiepoot. Na een gezellig praatje van een uur spelde de Heer Van Rappard, na enige toepasselijke woorden de zilveren draagmedaille op de jas van de aangenaam verraste Heer Kruijer.

Men kan van deze laatste niet verwachten, dat hij het bevruchtungsstation zal vergeten. Daarvoor was en is zijn belangstelling ervoor veel te groot. Hij zal er nog wel eens komen kijken.

Vele carnicateurs zijn reeds in het huisje aan de Mid-

STAND VAN DE BOUWSTENENACTIE

Stand op 20 augustus

Aan Bouwstenen	f 2.443,65
Aan Hoekstenen	f 1.540,—
Aan Obligaties	f 10.425,—
Aan Toezeggingen	f 3.250,—

TOTAAL f 17.658,65

Ten gerieve van onze leden vestigen wij er nogmaals de aandacht op dat de telefoonnummers van de Rijksbijenteeltconsulent en van Ambrosiushoeve zijn gewijzigd. Deze luiden thans:

Ir. J. F. A. M. Mommers, Bredaseweg 304, Tilburg.
Tel. 013 - 422425.

Proefbijenstand Ambrosiushoeve, Tilburgseweg 32, Hilvarenbeek. Telefoon 013 - 425888.

Eind 1971 ging de heer Kruijer op Schiermonnikoog met pensioen. Door ziekte gedwongen heeft hij toen tevens de functie, die hij op het Bevruchtungsstation van onze vereniging bekleedde, neergelegd.

Vele carnicateurs in ons land kennen de Heer Kruijer

denstreek op bezoek geweest. De prettige sfeer daar, waaraan vooral Kruijers vrouw debet was, zullen velen zich herinneren. Zij heeft voor een belangrijk deel er toe bijgedragen, dat er een grote vriendschap groeide tussen de familie Kruijer en de imkers. De Heer Van Rappard bood haar als aandenken een bijenkorf aan die als opbergmand gebruikt kan worden.

De rest van de dag besteedden de beide heren aan het bekijken van het bevruchtungsstation en het bespreken van de hele stand van zaken, de werkzaamheden die er te verrichten zijn en de toekomstplannen.

R. H. Geskes,
Voorz. Koninginneteeltcommissie.

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

Aan de beurt van aftreden zijn dit jaar de H.B.-leden voor de groepen Friesland, Achterhoek, Zeeland, N.-Brabant, Limburg.

De tot genoemde groepen behorende afdelingen kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondergetekende verklaring, dat zij bereid zijn een (her)benoeming te aanvaarden, moeten voor 10 oktober bij het Bijenhuis zijn binnengekomen.

Ten aanzien van de procedure die bij de verkiezing van H.B.-leden moet worden gevolgd gelieve u art. 16 van het Huishoudelijk Reglement te raadplegen.

AFDELINGSNIEUWS

KRING „DE ACHTERHOEK”

Op 18 augustus vergaderden de afgevaardigden van de aangesloten afdelingen te Doetinchem.

Allereerst werd besproken de mogelijk geworden 2e suikerlevering. Het bleek, dat nog enkele leden suiker te kort komen. De secretaris zal de gezamenlijke bestelling regelen en, omdat de vracht geheel voor rekening van de afnemers, komt, uitzien naar een goedkope vervoergelegenheid.

Vervolgens kwam de deelneming aan de „Agrado” (landbouw-huishoudbeurs tentoonstelling), welke van 27-29 oktober te Doetinchem wordt gehouden, aan de orde.

Gelet op de ervaringen van voorgaande jaren zag men er voldoende propagandistische waarde in om tot deelname te besluiten mits de kosten niet te hoog worden. Betwijfeld werd of het plaatsen van een observatiekast, altijd de grootste attractie van de stand, gezien het gevorderde seizoen, nog mogelijk zal zijn.

Het bestuur zal zich daarom wenden tot Wageningen en bijenteeltconsulent voor propagandistisch materiaal of adressen van instellingen en personen waar iets te krijgen of te lenen is.

Om de kosten te dekken zullen weer honing en kaarsen worden verkocht. De honing zal betrokken worden van de leden, welke daarvoor een aanbieding doen en zondig bereid zijn in de stand aan de verkoop mede te werken.

Benoemd werden in de commissie voor de inrichting van de stand de heren van Arragon, Bulten en ter Maat en in die voor de verkoop van honing en kaarsen de heren Jolink, Lovink en Wessels.

De plannen van de commissies zullen in de eind september te houden vergadering worden behandeld.

Bij het punt activiteiten voor de komende winteravonden werden genoemd korfvlechten en een gezellige avond als laatstelijk gehouden in Erve Kots te Lievelede. Het bestuur zal zich hierover nader beraden.

De leden werd verzocht ook hun gedachten daarover te laten gaan.

AFD. GRONINGEN

Op zaterdag 16 en 17 september a.s. wordt op balkon B en C van de Martinihal in Groningen de jaarlijkse Floralia gehouden.

Behalve een tentoonstelling van door leerlingen van de lagere scholen opgekweekte stekken, zijn er een groot aantal neven-activiteiten, zoals bloemschikken, een „verf-in” (ook voor het publiek!); er worden demonstraties gegeven in weven, spinnen, kantklossen, edelsmeden, pottenbakken etc.

Daarnaast kunt u dankzij de medewerking van verschillende verenigingen o.a. zien: **bijenkasten**. Met medewerking van de Vereniging tot bevordering van Bijenteelt afdeling Groningen met levende bijen, aquaria, terraria, fossielen, een verzameling postzegels met afbeeldingen van planten en dieren, een bloementuin, voliëres, films en dia's o.a. van de Dierenbescherming enz. enz.

De openingstijden zijn:

zaterdag 16 september van 11.00 tot 19.00 uur;

zondag 17 september van 10.00 tot 18.00 uur.

De entreeprijs is voor volwassenen één gulden; voor kinderen t/m 12 jaar 25 cent.

VERSLAG 20e BIJEN- EN HONINGMARKT TE EPE WOENSDAG 2 AUGUSTUS 1972

Namens de Afd. Epe v. d. Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland verwelkomde de sekretaris W. Groenewold vele imkers uit wijde omgeving. In 't bijzonder heette hij welkom loco Burgemeester Bibo, die bereid was gevonden de markt officieel te openen. Een speciaal woord van welkom richtte hij tot de jury bestaande uit de Heren: H. G. Maagendans, J. v. Aarst, G. van de Weert, A. T. v. d. Brink en H. Bolsenbroek.

De sekretaris memoreerde het slechte weer in mei en juni en het verwonderde hem dan ook niet dat de aanvoer van honing matig was.

Wethouder Bibo had alle lof voor de organisatoren die als nijvere bijen de markt in stand wisten te houden reeds voor de 20e maal. Hij sprak de hoop uit dat de najaarsdracht veel goed zou maken wat de opbrengst van honing betreft en wenste de imkers veel succes.

Aanvoer :

Ingezonden werden 8 korven en 31 kasten.

3 inzenders zonden gezamenlijk in :

445 fl. Voorj.- en Zomerhoning
20 fl. heidehoning
20 p. raathoning

485 p. totaal

3 inzenders van imkersartikelen: Bijenhuis uit Wageningen, H. T. v. Dam uit Jubbega en Brulleman uit Eemnes.

Verkoop en prijzen :

316 fl. voorj.- en zomerh. à f 2,25 tot f 3,50.

20 p. heidehoning à f 5,25.

20 p. raathoning (zomer) à f 3,50 tot f 4,50.

356 p. totaal

4 korven zijn verkocht voor f 30,— tot f 40,— 1 kast voor f 50,—.

Reklame

Veel reclame is er niet gemaakt. Onze markt is opgenomen in de imkersagenda van het groentje. Wel zijn er uitgebreide berichten en verslagen geweest in de Pers. Er was geen beschikking over een geluidsinstallatie. Ondanks alles was het zeer druk op de markt en lijkt het dat de traditie een rol gaat spelen.

Financiën :

De markt wordt gefinancierd uit de opbrengst van de verkoop van anjerloten. 290 loten zijn er verkocht terwijl enkele leden een bijdrage gaven. De kosten worden echter steeds hoger en de verwachting is dan ook dat er een klein tekort zal zijn.

Keuring

De keuring verliep vlot, mede doordat er weinig honing voor de keuring werd aangeboden. De kwaliteit van de volken was zeer verschillend.

De prijzen werden als volgt toegekend :

Het beste kastvolk :

1e prijs: R. Riphagen Oene.

2e prijs: B. v. d. Laan Emmeloord.

Het beste korfvolk :

1e prijs: B. v. d. Laan Emmeloord.

2e prijs: J. Meurs uit Apeldoorn.

Grootste aanvoer: T. de Wilde 20 stuks.

Toegekende prijzen Honing :

Klasse I (vloeibare Honing)

1e prijs 100 punten: B. Jansen uit Borculo.

2e prijs 97 punten: L. Massier Epe, J. Bonhof Epe.

Klasse III (heidehoning fl.)

1e prijs A 100 punten: R. Riphagen Oene, J. Bonhof Epe.

2e prijs 97 punten: L. Massier, Epe.

De sekretaris: W. Groenewold.

AFD. RUURLO

Secretaris van de afdeling Ruurlo is thans :

J. G. W. BESKERS, Borculoseweg 27, Ruurlo.

Telefoon 05735 - 1383.

AFD. APELDOORN

Op 8 juli vond op het terrein van de Kinderboerderij „Malkenschoten" te Apeldoorn de officiële overdracht plaats van de aan onze vereniging, door de Dienst der „Landelijke Eigendommen" te Apeldoorn, ter beschikking gestelde bijenstal.

De Dienst der L. E. heeft er een fraai bouwwerkje van gemaakt en onze voorzitter betuigde de Heer Faber, die de overdracht namens de Dienst L. E. verrichtte, dan ook onze hartelijke dank voor de ontvangen medewerking.

De stal biedt ruimte aan een aantal bijenkasten en korven, benevens een observatiekast, terwijl er ruimte is voor het tentoonstellen van voorlichtingsmateriaal.

De bijenstal betekent een interessante uitbreiding van de vele op Malkenschoten reeds aanwezige attracties, terwijl onze afdeling door het bezit van deze bijenstal in staat wordt gesteld de bijenteelt te propageren. De plaatselijke pers heeft ruime aandacht aan het nut van de bijenteelt in het algemeen en de overdracht van de bijenstal in het bijzonder geschonken.

Het ligt in de bedoeling regelmatig voorlichting bij de bijenstal te geven, waartoe er een paar middagen in de week, bij gunstig weer, leden van onze afdeling aanwezig zullen zijn. Van de zijde van het publiek is er veel belangstelling voor onze bijenstal, waarbij de observatiekast uiteraard de grootste attractie is. C.J.

NATIONALE HONINGTENTONSTELLING DIT JAAR TE WAGENINGEN

De Nationale Honingtentoonstelling die helaas enige jaren niet gehouden kon worden, zal dit jaar gehouden worden in Wageningen.

De datum is voorlopig vastgesteld op zaterdag 17 november a.s. ter gelegenheid van de z.g.n. „open dag", in het nieuwe BIJENHUIS te Wageningen.

Wij adviseren onze leden daarom nu reeds wat honing hiervoor te reserveren, en vast deel te nemen aan plaatselijke, regionale of provinciale honingkeuringen.

Alle verdere mededelingen over de Nat. Honingtentoonstelling 1972 kunt u lezen in het komende oktobernummer van ons Maandschrift.

C.P.

DANKBETUIGING

Door de vele reacties die ik na het overlijden van mijn man mocht ontvangen is het mij onmogelijk ieder persoonlijk te danken. Daarom probeer ik alle afdelingen die reageerden en alle inkers die brieven schreven langs deze weg te vertellen hoe dankbaar onze kinderen en ik zijn voor uw medeleven. Dat wel gemeente woorden ook in het zwaarste verdriet kunnen troosten hebben we nu ondervonden. Het leven van mijn man is mede door u allen een rijk leven geweest en dat is iets wat ons zal helpen zijn veel te vroege dood te leren aanvaarden.

Namens allen :
C. Laban-van Leenen.

DANKBETUIGING

Mede namens de kinderen wil ik u danken voor de laatste eer die u mijn man bewees. Uw hartelijkheid was voor ons tot steun. Onze dank.

G. Vermaas-Jacobse.

64e HONING- EN BIJENMARKT TE EERBEEK OP ZATERDAG 23 SEPTEMBER

Helaas moeten wij vaststellen dat het de inkers dit jaar — tot op heden — over het algemeen niet voor de wind is gegaan.

Door gure weersomstandigheden en overmatige regenval werden verschillende drachtbronnen geheel of gedeeltelijk uitgeschakeld.

Als inkers weten wij echter ook, dat voor een goede heidedracht aan twee voorwaarden moet worden voldaan.

De eerste voorwaarde: „Tijdig en voldoende regen”. Wel, we kunnen niet ontkennen, dat hieraan niet is voldaan!! Wanneer ook aan voorwaarde twee: „Vochtig-warm weer bij de heidebloei — wordt tegemoet gekomen, dan moet het met de heideoogst „snor” zitten.

Het bestuur van de afdeling Eerbeek blijft optimistisch en heeft besloten ook dit jaar een „Honing en Bijenmarkt” te organiseren en wel op zaterdag 23 september.

Opening van de markt om ongeveer 11.00 uur op het terrein van Café-Restaurant „de Korenmolen”.

Naast de Honing- en Bijenmarkt zal er het nodige te doen zijn. Evenals andere jaren wordt u op aanvraag gratis een programma toegezonden.

Dringend moeten we de inzenders van honing verzoeken, zich vooral tijdig op te geven aan de secretaris van de afdeling Eerbeek. Dit is nu eenmaal bestel noodzakelijk voor een goede organisatie.

Verder nog een mededeling aan alle bezoekers, komende via Loenen naar Eerbeek.

Door werkzaamheden aan de hoofdweg zal het verkeer omgeleid worden, zodat u niet via de bekende route op de markt kunt komen. Let u echter goed op de door ons geplaatste oranje geschilderde pijlen met het opschrift: „Bijenmarkt” u hoeft dan niet te zoeken en komt zonder moeite op de plaats waar u moet zijn.

Wij wensen u graag een goede reis toe en een „tot ziens” in Eerbeek op zaterdag 23 september a.s.

A. H. Verbeek, secr.
Kloosterstraat 21, Eerbeek.
Telefoon 08338 - 1533.

IN MEMORIAM

Eerst nu bereikte het bestuur het bericht dat in mei 1972, op hoge leeftijd ons lid de heer

J. SLIEDRECHT

is overleden.

Eveneens vernamen wij dat op 6 augustus 1972 ons lid de heer

H. P. VAN DER VELDE,

41 jaar oud, is overleden.

Beiden zijn altijd trouwe en actieve leden van onze afdeling geweest en wij zullen hen op onze bijeenkomsten missen.

Het bestuur afdeling Rotterdam.

De afdeling Rijssen geeft hierbij kennis van het overlijden van:

M. DRIJER,

in de leeftijd van 89 jaren.

Jarenlang was hij een trouw lid, waarvan 30 jaren penningmeester van onze afdeling. Hij kon altijd mooi vertellen over de ervaringen met zijn bijen.

Hij ruste in vrede.

Afdeling RIJSSEN

Op 15 juli 1972 overleed in de leeftijd van 66 jaar onze oud voorzitter de heer

J. VAN DE TOP

Hij was vanaf de oprichting van onze afdeling lid en heeft jarenlang een bestuursfunctie bekleed.

Zowel voor afdeling als vereniging heeft hij veel verdienstelijk werk gedaan.

Zijn grondige kennis en jaren ervaring maakte van hem een bekwaam leermeester, die dan ook velen met de imkerij vertrouwd heeft gemaakt.

De bijen waren voor hem alles.

Wij verliezen in hem een trouw en toegewijd lid wiens visie en oordeel voor ons van veel waarde waren.

In dankbare herinnering zal hij ons bij blijven.

Bestuur en leden
van de afdeling Ede.

BIJENSTAND „DE BIJENKORF” TE EEMNES

Voor de nieuwe honinggoogst.

Honingzeven (dubbel)	f 11,50
Ontzegelvorken	„ 6,75
Ontzegelmessen	„ 8,50
Ontzegelbakken - 2950 -	„ 37,50
Honnigbussen (2½ kg.)	„ 1,50
Honingflacons (450 gr.) met deksel	„ 0,24
Sierbijtjes (per stuk)	„ 0,25
Kaarsenpit 0,20 - 0,30 en 0,35 per meter	
Nektapoll (Voederdeeg) p. kg.	„ 4,—
Bijenkapen en sluiers van f 7,— tot „	8,50
Bijenhandschoenen van f 11,50 tot f 12,50 en „	13,50
Bijenafweermiddel (spuitbus)	„ 4,75
Dathepijp met Houtmantel	„ 12,50
Dathepijp Aluminium	„ 14,50
Gaatjespons (prima uitvoering)	„ 13,75
Metalen oogjes p. duizend	„ 5,25
Draad per klos	„ 1,10
Afst. blikjes (per honderd)	„ 4,—
Kunstraat (goudmerk)	
Broed- en Honingkamer formaat per kg.	„ 11,50

Ook op zaterdag kunt u bij ons terecht. In ons zelfbedieningsmagazijn.

Tevens delen wij onze afnemers mede, dat per 1 juli de volgende depots door ons zijn ingericht (in verband met de hoge verzendkosten) alwaar u onze artikelen kunt afhalen n.l. C. M. Labeur, Noordweg 411, Middelburg, tel. 01180-8010, en B. Zondervan, Zandspeur 36, Nw. Leusen (bij Zwolle) tel. 05296-1781.

Ook uw ruwe raatwas kunt u bij ons inleveren tegen de prijs van f 1,65 per kg.

Honing- en Waszemerij „DE BIJENKORF” sinds 1897

Meentweg 103, Eemnes

Postrekening 2622 — Tel. 02153 - 6704

Weer leverbaar het bijenboek van Joh. W. Schotman HET STAPELKASTENSYSTEEM, gebonden à f 10,90.

Bij aankoop vanaf f 200,— aan materiaal ineens dit boek gratis.

Voor materiaal zie maandblad van maart.

Vraagt onze meer uitgebreide prijslijst van 1972, die wij u dan gratis toezenden.

Vraagt tevens onze honing prijslijst.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZONEN

Jubbega Friesland — Telefoon 05165 - 382

H. H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband naar . . .

HONINGZEMERIJ

W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld

Desgewenst KUNSTRAAT terug.

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

IMKERSAGENDA

- 16 september Bijenmarkt Ugchelen.
- 16 september Floraliatentoonstelling Groningen.
- 17 september Floraliatentoonstelling Groningen.
- 23 september Bijenmarkt Eerbeek.
- 4 november Prov. Honingkeuring Driebergen.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50 elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 68 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP: 4 goed bev. kasten Broedkamermaat waarvan 2 met honing. Drie 4-raamskastjes met bijen. Alle broed. Tevens 3 nieuwe korven groot model. J. Teunis, Sluisk. N.Z. 17a te Vriezenveen Ov. Tel. 05498-9265.

WIJ KOPEN: Int. Bijenhoning, Ruwe- & Zuivere bijenwas, Propolis. HONING- EN WASZEMERIJ „ARKADIA” Lochem. Tel. 05730-1827/2219.

Verzamelaar van Bijenliteratuur vraagt naar Bijenboeken in de Ned. taal + maandblad Bijenteelt vanaf 1898 en/of oud imkersmateriaal. D. J. Rietveld, Hoge Biezen 70, IJsselstein Utrecht.

TE KOOP GEVRAAGD: ± 30 kale volken na de heidedracht. A. Slotboom, Houterweg 9, Rekken. Telefoon 05453-443.

TE KOOP: 5 goed bevolkte Dubbelwandige reiskasten bij W. Donkersteeg, Binckhorstlaan 198, Den Haag.